

RESOLUCIÓN 3/2025 - SERVICIOS FÚNEBRES CAMARIÑAS

En Pleno

D. Ignacio López-Chaves Castro, presidente.

D. Daniel Neira Barral, secretario/vogal.

Dna. Mª Teresa Cancelo Márquez, vogal.

En Santiago de Compostela, a 5 de setembro de 2025

O Pleno da Comisión Galega da Competencia (en diante CGC), coa composición arriba indicada e sendo relator Dna. Mª Teresa Cancelo Márquez, pronuncia a presente Resolución en relación co Expediente IR 6/2023 – SERVICIOS FÚNEBRES CAMARIÑAS, o cal tivo orixe na denuncia presentada por CIRIACO GONZÁLEZ, S.L. contra a entidade SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA, pola presunta comisión de prácticas prohibidas pola Lei 15/2007, do 3 de xullo, de defensa da competencia (en diante LDC) consistente en non ofrecer a referida cooperativa aos socios cooperativistas diferentes alternativas de servizos funerarios entre os que poder elixir, senón que impoñería unha soa opción.

Índice

1.- ANTECEDENTES DE FEITO.....	3
2.- SOLICITADOS.....	9
2. 1 Denunciantes - CIRIACO GONZÁLEZ, S.L.....	10
2.2.- Denunciado: SERVIZOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA DE GALICIA.....	10
2. 3 Solicitado. COMISIÓN NACIONAL DOS MERCADOS E A COMPETENCIA.....	10
3.- MERCADO AFECTADO.....	11
3.1.- Mercados de produto.....	20
3.2.- Mercado xeográfico.....	23
4. FUNDAMENTOS DE DEREITO.....	24
4.1. Competencia para Resolver.....	24
4.2.- Obxecto da resolución e proposta do órgano instructor.....	25
4.3.- Cuestión previa. Caducidade alegada.....	26
4.4.- Valoración do Pleno.....	28
4.4.1.- Sobre a inexistencia de indicios de condutas colusorias.....	29
4.4.2.- Sobre a inexistencia de indicios de abuso de posición dominante.....	29
4.4.2.1. Principios.....	29
4.4.2.2. Aplicación ao caso.....	32
4.4.3.- Sobre a inexistencia de falseamiento da libre competencia por actos desleais.....	36

1.- ANTECEDENTES DE FEITO

PRIMEIRO. - Con data 14 de febreiro de 2023, a Subdirección de Investigación da Comisión Galega da Competencia (SUBDIC) recibiu una denuncia presentada por CIRIACO GONZÁLEZ, S.L. contra a entidade SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA, por presuntas prácticas contrarias á Lei 15/2007, do 3 de xullo, de defensa da competencia (LDC) con motivo de non ofertar SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA aos seus cooperativistas diferentes alternativas de servizos funerarios entre os que poder elixir senón que, pola contra, impoñería unha soa opción. Afírmase no escrito de denuncia que a sociedade cooperativa chegara case a prohibir aos seus socios que contratasen por si mesmos servizos de deceso e tamén denuncian que a sociedade cooperativa queda cunha parte da suma económica que debía percibir o socio en caso do deceso.

Sinala a SUBDIC que a conduta que se podería estar a infrinxir sería a tipificada no art. 1 da LDC como consecuencia das prácticas que se estarían realizando na xestión do contrato de seguro de decesos como tomador. Este Pleno considera que a conduta podería tamén encaixar no art. 2 da LDC, como a propia SUBDIC conclúe no seu escrito de solicitude de arquivo.

SEGUNDO.- A empresa CIRIACO GONZÁLEZ, S.L. manifesta expresamente no seu escrito de denuncia que:

“(...) a entidade Cooperativa denunciada non ofreceu aos seus socios diferentes alternativas de servizos funerarios entre os que poder elixir, senón que en todo momento elixiu e impuxo aos seus socios unha soa opción, incumprindo as súas obrigacións previstas no artigo 106 quarter da Lei de Contrato de Seguro”

TERCEIRO.- Con data de 16 de novembro de 2023 resolveuse o trámite de asignación previsto na Lei 1/2002, do 21 de febreiro, de Coordinación das Competencias do Estado e as Comunidades Autónomas en materia de Defensa da Competencia, atribuíndoselle a competencia para coñecer do caso á Comisión Galega da Competencia por considerarse unha presunta práctica anticompetitiva cuxos efectos se limitarían ao ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.

CUARTO.- Con data 23 de novembro de 2023 a SUBDIC abre un información reservada, segundo os criterios do artigo 49.2 da LDC e o artigo 26 do Real Decreto 261/2008, do 22 de febreiro, polo que se aproba o Regulamento de defensa da competencia (RDC).

QUINTO.- Con data 24 de outubro de 2024, a SUBDIC remite un requirimento a SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA para que no prazo de dez días hábiles remitise os Estatutos da Sociedade Cooperativa e a copia do contrato de seguro tomado con ASISTUR ASISTENCIA, S.A.

SEXTO.- Con data 6 de novembro de 2024 a empresa SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA achegou *“os vixentes estatutos da Sociedade Cooperativa aprobados en Asemblea Xeral Extraordinaria celebrada o 18 de abril de 2015, elevados a público en escritura do 23 de outubro daquel ano...”*, solicitou a confidencialidade da documentación e aclarou o seguinte:

“(…)

Cuarto. - Copia do contrato de seguro tomado por Asistur Asistencia S.A.

En contra do indicado no requirimento, esta Sociedade Cooperativa Galega non ten subscrito ningún contrato de seguros coa mercantil Asistur Asistencia Sociedade Anónima.

Si en cambio ten contratada unha póliza de decesos, numero C6-Z01 0004599, coa mercantil Helvetia Compañía Suíza de Seguros e Reaseguros Sociedade Anónima. Acompañamos como documento número tres, o último recibo de pagamento da prima virado contra a Sociedade Cooperativa que represento.

Quedamos ao que nos indique esta Subdirección de Investigación da Comisión Galega da Competencia, en orde a facilitarlles copia da devandita póliza.”

SÉTIMO.- Con data 7 de novembro de 2024, a SUBDIC volve requirir a SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA solicitando *"a póliza de seguros da aseguradora coa que mantivese o seguro a data da denuncia (14 de febreiro de 2023)" e "clarificación de se, nalgún momento, a Cooperativa tomou seguro con ASISTUR e, de ser o caso, achega do contrato de póliza"*.

No referente á confidencialidade dos documentos achegados pola Cooperativa, a SUBDIC requiriu a SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA que xunto con cada copia documental non confidencial achegase sempre unha versión censurada da mesma.

OITAVO.- Con data 21 de novembro de 2024 a denunciada SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA responde o requirimento achegando *"Condicionado Xeral e particular da póliza subscrita con Helvetia Compañía Suíza de Seguros e o suplemento da póliza vixente ao 14 de febreiro de 2023"*. Ademais, no seu escrito indica o seguinte:

"Terceiro. - Esta Xunta directiva non ten coñecemento da contratación dun seguro con ASITUR, nin subscribiu contrato con tal entidade".

NOVENO.- Con data 5 de decembro de 2025 a SUBDIC volve requirir mais información a SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA solicitando:

- "- Información e documentación sobre comunicacións cos socios sobre os servizos ofertados, especialmente da relativa á presentación dos servizos da cooperativa aos novos asociados (folletos explicativos, publicidade, modelos de correos electrónicos etc.).*
- Modelo de contrato ou, en todo caso, formulario ou medio de adhesión que os socios teñen que aceptar para formar parte da Cooperativa.*
- Información explicativa sobre os criterios de selección utilizados para a elección da aseguradora HELVETIA, como aseguradora coa que a Cooperativa subscribe contrato.*
- Dado que os Estatutos da cooperativa recollen no seu obxecto social a posibilidade de construción dun tanatorio ou a xestión dun propio; solicítase a concreción de se este feito*

chegou a producirse nalgún momento desde a sinatura dos Estatutos. De ser afirmativa a resposta, explicar cando se produciu e onde se sitúa ou situou o mesmo."

DÉCIMO.- Con data 20 de decembro de 2024 a denunciada SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA responde o requirimento indicando o seguinte:

"- A información aos socios facilítase ao momento de incorporarse á Cooperativa e nas Asembleas Xerais. A Cooperativa non publica folletos, pero si entrega as notas que se acompañan no cartafol anexo número un. Ao novo socio expídeselle unha cédula de cooperativistas que tamén figura nesa carpeta.

- Aos novos socios pídeselles cumprimentar o formulario que se acompaña como número dous.

- A Compañía Helvetia foi seleccionada pola xunta que gobernaba a Cooperativa ao momento de subscrición da Póliza. No libro de actas da xunta de goberno apúntase o procedemento de presentación de ofertas por distintas Compañías, cuxas copias, como cartafol número tres acompañamos quedando ao dispor dese Organismo para a exhibición do libro orixinal.

a Acta 248 de 18/11/2011

a Acta 249 de 19/11/2011

a Acta 250 de 21/11/2011

a Acta 251 de 25/11/2011

a Acta 252 de 28/11/2011

a Acta 253 de 2/12/2011

- A Cooperativa non procedeu á construción dun Tanatorio nin a xestión dun propio. Hai anos houbo un proxecto para levalo a cabo, pero non se executou. Na actualidade xa existe un tanatorio en Camariñas de titularidade pública, xestionado polo Concello, polo que esa iniciativa abandonouse definitivamente "

UNDÉCIMO.- Con data 26 de decembro de 2024 a SUBDIC volve efectuar un novo requirimento a SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA solicitando que achegue a seguinte documentación:

" (...)

- *Importe que a compañía aseguradora Helvetia abonou á cooperativa Servicios fúnebres de Camariñas en concepto de cantidade asignada, en virtude da póliza de decesos contratada con Helvetia con número C6 Z01 0004599 por cada deceso que se produciu nos anos 2021, 2022 e 2023 .*
- *Contrato/s convenio/s ou acordo/s que a Cooperativa subscribiu coas funerarias prestadoras dos servizos asegurados en virtude da póliza de decesos contratada con Helvetia nos anos 2021, 2022 e 2023 con detalle dos servizos que a/s funeraria/s incluía/n así como aqueles excluídos e que por tanto deberán ser facturados aos familiares (traslados etc..).*
- *Importe estipulado como compensación aos familiares dos asegurados no caso de que decidan solicitar o enterro a unha funeraria distinta das referidas no apartado anterior durante os anos 2021,2022 e 2023."*

DUODÉCIMO.- Con data 7 de xaneiro de 2025 SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA solicita ampliación de prazo para contestar ao anterior requirimento.

DÉCIMO TERCEIRO.- Con data 8 de xaneiro de 2025 a SUBDIC concede unha ampliación de cinco días hábiles adicionais ao prazo de 10 días concedido inicialmente.

DÉCIMO CUARTO.- Con data 17 de xaneiro de 2025 recíbese a contestación de SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA ao anterior requirimento no que afirma:

"a.- Respecto aos pagamentos da compañía Helvetia á Cooperativa.

- *No ano 2021 a Compañía Helvetia abonaba a cantidade de 2.875 euros por sinistro.*
- *No ano 2022, o aboamento era de 2.920 euros.*
- *No ano 2023 continuaba sendo de 2.920 euros.*

Todos estes pagamentos efectuáronse mediante transferencias bancarias, quedando ao dispor deste Organismos por se precisase os xustificantes bancarios.

b.- Importes estipulado como compensación aos familiares dos asegurados no caso de que decidan solicitar o enterro nunha funeraria distinta.

- No ano 2021 pagábase por cada defunción 2.600 euros aos beneficiarios do cooperativista falecido.*
- No ano 2022 a cantidade estipulada era de 2.600 euros.*

Do mesmo xeito que no caso anterior, todos estes pagamentos foron efectuados por transferencia bancaria.

c.- Convenios coas funerarias prestadoras de servizos nos exercicios 2021,2022 e 2023.

- Acompáñase convenio con funeraria San Antonio.*
- Respecto ao Convenio co funeraria Grupo Bergantiños debemos indicar que é moi antigo e non se puido localizar o seu orixinal.*
- O convenio coa funeraria San Vicente, rematou ao 31 de decembro de 2022, non estando vixente a esta data, destruíndose o seu orixinal polo que non podemos facilitalo."*

DÉCIMO QUINTO.- Con data de 22 de maio de 2025 a SUBDIC novamente require a SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA que achegue a seguinte documentación

"Xustificación documental de que a cantidade sobranete da póliza debe quedar ao dispor da Sociedade Cooperativa (a acta ou documento equivalente polo que os socios se comprometen a entregar esa cantidade á Sociedade)"

DÉCIMO SEXTO.- Con data 6 de xuño de 2025 a empresa SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA contesta o requirimento da SUBDIC anterior indicando o seguinte:

- a) afirma que o que denomina "expediente informativo 6/2023" que considera iniciado por denuncia do 14 de febreiro de 2023, caducou pois considera que transcorreron máis de 18 meses desde a súa iniciación, excedendo do prazo fixado para a súa tramitación, debendo ser arquivado de contado.
- b) achegan acta da xunta de socios con data do 17 de decembro de 2022 pola que se informa, dun lado, que a empresa funeraria que prestará os servizos será SAN ANTONIO, e nas localidades onde esta empresa non teña tanatorio, será GRUPO BERGANTIÑOS. Tamén se informa que aqueles socios que non desexen ir con quen a cooperativa asinara o convenio, entregaríase a cantidade estipulada e os socios abonarían o enterro á empresa ao que llo encargaron. Continúa a acta da Asemblea Xeral indicando que no ano 2023 sobrarían **** euros de cada defunción e recordouse aos socios que o capital sobranse se destinaba para os fondos da cooperativa (cubrir gastos administrativos e os propios do local). Na devandita Asemblea Xeral propónse que o capital restante siga quedando para a Cooperativa e vótase por unanimidade que así sexa.

DÉCIMO SÉTIMO.- Con data 1 de xullo de 2025 a SUBDIC remite ao Pleno da CGC a práctica das dilixencias practicadas coa Proposta de Arquivo sen incoación.

DÉCIMO OITAVO.- Con data 15 de xullo de 2025 o Pleno designa como relator a Maria Teresa Cancelo Márquez.

DÉCIMO NOVENO.- Con data 5 de setembro de 2025 o Pleno reúne para tomar este acordo.

2.- INTERESADOS

2.1 Denunciantes - CIRIACO GONZÁLEZ, S.L.

CIRIACO GONZÁLEZ, S.L. é unha sociedade mercantil con NIF n.º *-*****. Ten o seu domicilio en Vimianzo (A Coruña). Segundo o servizo de información comercial do Consorcio da Zona Franca de Vigo ARDAN e o portal E Informa, dita empresa constitúese no ano 2004, o seu obxecto social é o comercio menor de mobles, aparellos iluminación, artigos de uso doméstico,

así como servizos de pompas fúnebres e tanatorio; no ano 2023 facturou 400.042 euros e ten 5 empregados. É tamén titular dun tanatorio.

2.2.- Denunciado: SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA.

SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA é unha empresa con NIF *-***** con domicilio en Camariñas (A Coruña). Trátase dunha sociedade cooperativa de consumidores e usuarios constituída en 1985 e que ten por obxecto a prestación de bens e servizos relacionados con pompas fúnebres aos seus socios e aos familiares que con eles convivan. Esta rexistrada no Libro de Inscripción de Sociedades Cooperativas de Galicia, Delegación da actual Consellería de Emprego, Comercio e Emigración de A Coruña.

2.3 Interesado. COMISIÓN NACIONAL DOS MERCADOS E A COMPETENCIA

A Comisión Nacional dos Mercados e a Competencia (CNMC) é o organismo que promove e preserva o bo funcionamento de todos os mercados, en interese dos consumidores e das empresas. É un organismo público con personalidade xurídica propia, independente do Goberno e sometido ao control parlamentario. Entrou en funcionamento o 7 de outubro de 2013.

Consonte o disposto no art. 2 da Lei 3/2013, do 4 de xuño, de creación da CNMC (LCNMC), é unha entidade con personalidade xurídica propia e plena capacidade pública e privada, ten a súa sede principal en Madrid e esta adscrita ao Ministerio de Economía e Competitividade. Actuará no desenvolvemento da súa actividade e para o cumprimento dos seus fins con autonomía orgánica e funcional, plena independencia das Administracións Públicas, e sometemento a esta Lei e ao resto do ordenamento xurídico. A Lei 1/2002 establece no seu artigo 5.3 que, co obxecto de procurar a aplicación uniforme da LDC, o Servizo de Defensa da Competencia (actualmente, Dirección de Competencia, da CNMC) poderá comparecer, en calidade de interesado, nos procedementos administrativos tramitados polos órganos de defensa da competencia das Comunidades Autónomas

3.- MERCADO AFECTADO

Como sinala a Comisión Europea na Comunicación C/2024/16451¹ a definición de mercado é unha ferramenta que utiliza a Comisión para determinar e definir os límites da competencia entre as empresas, sendo o seu principal obxectivo determinar de forma sistemática as presións competitivas efectivas e inmediatas ás que se enfrontan as empresas afectadas cando ofrecen certos produtos nunha zona determinada. A definición de mercado permite identificar aos principais competidores das empresas afectadas como oferentes dos devanditos produtos, así como aos correspondentes clientes. Unicamente os produtos que exercen unha presión competitiva efectiva e inmediata no período de tempo de referencia pertinente forman parte do mesmo mercado de referencia que as empresas afectadas, mentres que outras presións menos efectivas ou meramente potenciais, considéranse parte da avaliación da competencia.

O obxectivo principal da definición de mercado é proporcionar un marco que estruture e facilite a valoración da competencia ao identificar de forma sistemática as presións efectivas e inmediatas da competencia ás que se enfrontan as empresas afectadas ao ofrecer determinados produtos a clientes nunha zona concreta.

A noción de mercado tanto desde o punto de vista do produto como da súa dimensión xeográfica debe identificar a aqueles rivais que poden limitar o comportamento daquelas ou impedirlles actuar con independencia de calquera presión competitiva. Para determinar a forma na que se aplican os conceptos, a referida Comunicación afirma no apartado 12, que "segundo a xurisprudencia do Tribunal de Xustiza e do Tribunal Xeral da Unión Europea (en diante, «os tribunais da Unión») e a práctica casuística da Comisión, o mercado de referencia no que a Comisión valora a dinámica da competencia comprende un produto e unha dimensión xeográfica".

Por unha banda, o **mercado de produto** de referencia comprende a totalidade dos produtos (bens e servizos) que os consumidores consideren intercambiáveis ou substituíbles debido ás súas características, o seu prezo ou o uso que se queira facer delas. Que a empresa teña a capacidade para impoñer as súas condicións no mercado, distorsionando a competencia

¹ Comunicación da Comisión relativa á definición de mercado de referencia para efectos da normativa da Unión en materia de competencia. C/2024/1645 publicada no DOUE o 22 de febreiro de 2024.

prexudicando aos consumidores, vai depender das alternativas reais ou potenciais que existen nese mercado aos seus produtos, é dicir, dependerá da substituíbilidade do produto ou servizo.

E pola outra, o **mercado xeográfico** analiza se a zona na que as empresas afectadas desenvolven actividades de subministración dos produtos ou de prestación dos servizos de referencia son suficientemente homoxéneas e diferenciadas das zonas xeográficas máis próximas.

O mercado de seguros de deceso é un mercado conexo do mercado dos servizos funerarios. Así a demanda dos servizos funerarios atópase asociada aos gastos que son necesarios nun enterro, e as familias afróntanos de dúas formas diferentes ou ben abonando o importe deses gastos no momento en que se prestan estes servizos ou ben contratando un seguro de decesos que garanta a cobertura deses servizos funerarios, cuxa prima a abona o asegurado ao longo da súa vida.

O artigo 6 do Real Decreto Lexislativo 6/2004, do 29 de outubro, polo que se aproba o Texto refundido da Lei de ordenación e supervisión dos seguros privados (TRLOSSP) contempla dentro dos ramos do seguro directo distintos do seguro de vida ao ramo de decesos. No seu apartado 1.a).19 defíneo como aquel que inclúe operacións de seguro que garantan unicamente prestacións en caso de morte, cando estas prestacións se satisfagan en especie ou cando o seu importe non exceda do valor medio dos gastos funerarios por un falecemento.

A estrutura do mercado dos seguros de decesos en España, analízase no Informe de 2020 "Seguros e Fondos de Pensións" elaborado pola Dirección Xeral de Seguros e Fondos de Pensións do Ministerio de Asuntos Económicos e Transformación Dixital, sendo algunhas das súas características máis relevantes as seguintes:

- Dentro do ramo de "Non Vida", en canto a volume de primas imputadas e cotas de prima total, ocupa o cuarto lugar, cunha achega ao resultado total de "Non Vida" de 2.466.866.049 euros, o que supón un 6,7% do total. Só é superado polos seguros de automóviles, de saúde e de fogar.
- Respecto ás compañías aseguradoras, ao peche de 2020 operaban en España 59 empresas deste tipo de seguros, unha menos que ao peche do período anterior.

- É un ramo moi concentrado, pois máis do 70% das primas están en mans das cinco primeiras entidades do sector.

En relación co mercado dos servizos funerarios, como sinalan as “Recomendacións para facilitar o acceso e promover a competencia no sector dos servizos funerarios”² ese mercado atópase verticalmente relacionado co sector dos seguros, a través das contratacións de seguros de decesos, de xeito que repercutindo a aseguradora unha cota mensual ao contratante do seguro, esta comprométese a sufragar os gastos ocasionados en caso de falecemento, contratando os servizos funerarios oportunos. Segundo o estudo “O seguro de decesos en España. Datos 2023. Radiografía do sector funerario (2024)” da Unión Española de Entidades Aseguradoras e Reaseguradoras. (UNESPA) 22,3 millóns de españois tiñan cuberto o seu enterro ao peche do ano 2023, esta cifra equivale ao 46% da poboación española.

As referidas “Recomendacións para facilitar o acceso e promover a competencia no sector dos servizos funerarios” recomendan establecer un marco normativo que regule as relacións dos actores que participan no mercado funerario como son as aseguradoras, empresas funerarias, tanatorios, tomadores de seguros e familiares, delimitando as relacións entre todos eles nos seguros de decesos ou de defunción, de xeito que se garanta unha efectiva liberdade de elección tanto de operadores como de servizos a prestar polos mesmos cando se produza o falecemento do asegurado. Así sinala que deberían implementarse procedementos para ofrecer ás persoas usuarias unha relación de funerarias, e unha relación valorada e perfectamente comprensible dos servizos dos que pode facer uso, incluído o uso de tanatorio/velorio, para que, de forma inmediata, puidesen exercer o seu dereito a elección. Tamén recomenda introducir a obrigação das aseguradoras de reportar ao tomador, familiares ou herdeiros, o custo detallado con importes desagregados por cada un dos servizos prestados, con entrega das facturas correspondente xa que iso garantiría, no seu caso, a reclamación dos importes que non foron utilizados da póliza contratada.

A CGC na súa Resolución do 16 de decembro de 2022, R 4/2002, Tanatorio de Poio precisou as características singulares que presentan a oferta e a demanda no mercado de servizos funerarios e que lle fan posuír unhas calidades propias, moi particulares e singulares:

² Pódese consultar en https://www.cnmc.es/sites/default/files/editor_contidos/Promocion/Municipios%20e%20competencia/20221017_Municipiosycompetencia_SERVICIOS%20FUNERARIOS.pdf.

A DEMANDA DE SERVIZOS FUNERARIOS

A demanda de servizos funerarios posúe as seguintes particularidades que a fan singular³ e que se manteñen na actualidade, aínda que poidan verse matizados pola situación de pandemia que existiu durante o período de tramitación deste expediente:

i) É unha demanda forzosa e de primeira necesidade, onde o consumo é preceptivo⁴.

ii) A prestación do servizo é urxente xa que existe un prazo de tempo limitado e non é posible demoralalo, polo que as decisións que deben de tomar os familiares son inmediatas. Xa que logo non é posible alongar a negociación coa empresa funeraria ou buscar e comparar con calma os provedores alternativos, o que implica un desequilibrio que beneficia á empresa funeraria.

iii) Trátase dunha demanda ocasional á que o consumidor, por regra xeral, só deberá facer fronte moi poucas veces ao longo da súa vida⁵.

iv) En xeral, a decisión de contratar os servizos funerarios tómase de forma imprevista e con carácter urxente e —non o esquezamos— nunha situación psicolóxicamente vulnerable. Lémbrese que a lexislación obriga a dar un destino final aos cadáveres dentro dun prazo de tempo determinado, polo que a capacidade de procura e comparación entre provedores alternativos é moi baixa. Todo iso inflúe na escasa elasticidade da demanda respecto ao prezo. Prezo que, doutra banda, con moita frecuencia está determinado pola achega do seguro de decesos contratado, o que pode facer que calquera elevación do prezo final repercuta sobre o cliente e, en non poucas

³ Nesta liña, véxase a resolución do Consello da hoxe Axencia da Competencia e da Regulación Económica de Andalucía, N.º S/05/2018, Tanatorios Belalcázar, do 1 de xuño de 2018.

⁴ "Os servizos funerarios son servizos de primeira necesidade. Unha vez producido o deceso, os familiares ou, na súa falta, as autoridades públicas, non poden prescindir dos mesmos, polo menos, das prestacións funerarias básicas". MARCOS, F.; *A economía funeraria: demanda e oferta no mercado de servizos funerarios* en IE Working Paper 18/03, 28 de novembro de 2004, páx. 1.

⁵ "(...) a especialidade da demanda non radica exclusivamente no seu carácter necesario. Esa necesidade do servizo atópase moi vinculada ao carácter ocasional da demanda: non hai consumidores frecuentes de servizos funerarios. É difícil que se repita no consumo voluntariamente". MARCOS, F.; *A economía funeraria: demanda e oferta no mercado de servizos funerarios* en IE Working Paper 18/03, 28 de novembro de 2004, páx. 3.

ocasiões, á conta da marxe de beneficio da empresa que presta os servizos funerarios. De aí tamén a importancia dos procesos de integración vertical que poden axudar a repartir custos/beneficios sen que supoña un encarecemento para o cliente/asegurado.

v) Existen problemas de información asimétrica. Xeralmente hai un absoluto descoñecemento por parte dos usuarios destes servizos de:

- os prezos dos servizos funerarios antes de que se produza a necesidade de recorrer a estes servizos:

- as características e condicións dos produtos e servizos funerarios;

- a necesidade ou complementariedade dos mesmos,

xa sexa todo iso motivado pola falta de experiencia, pola ausencia de interese no cliente en coñecer este mercado, debido á concepción tabú da morte, ou polas circunstancias psíquicas e emocionais que concorren no momento da contratación do mesmo⁶.

vi) Hai que ter en conta que as circunstancias anímicas que rodean ao consumidor non son as máis idóneas para tomar decisións de compra e, por tanto, estas non se adoptan baixo criterios de estrita racionalidade. Este particular contexto emotivo, unido ao descoñecemento sobre os servizos funerarios e sobre os seus prezos determina que con frecuencia se produza unha demanda inducida de máis prestacións funerarias das necesarias ou as desexadas. Esta situación esixe tamén do prestador dos servizos funerarios, a xuízo deste Pleno, unha especial profesionalidade tratando de ofrecer ao cliente o que realmente satisfaga as súas necesidades básicas, evitándolles custos innecesarios e superfluos, por caer en convencionalismos sociais ou aparencias alleas ao servizo correctamente prestado.

vii) Outra das características da demanda dos servizos funerarios é o seu carácter local. Xa que logo, salvo en circunstancias moi excepcionais, a práctica real e habitual, é acudir a un provedor local, e en estraña ocasión se acode a empresas que non se atopan

⁶“Trátase, ademais, dunha demanda sen información (...) a ignorancia e a falta de experiencia do consumidor sobre as prestacións funerarias e sobre o seu custo adoitan ser considerables. O consumidor sabe que ha de dispoñer do cadáver, pero non sabe que é correcto facer (...)”. MARCOS, F.; A economía funeraria: demanda e oferta no mercado de servizos funerarios en IE Working Paper 18/03, 28 de novembro de 2004, pág. 3.

xeograficamente próximas ao lugar do enterro ou incineración, precisamente por ser este o lugar onde normalmente se van a prestar a maioría dos servizos funerarios, especialmente os de tanatorio⁷. Por ese motivo, como sinala o *"Estudo sobre a competencia no sector dos servizos funerarios en Cataluña"*, o mercado de servizos funerarios convértese, na maioría dos casos, nun mercado xeográfico de ámbito municipal⁸. Neste mesmo sentido o estudo *"O sector de servizos funerarios en Galicia desde o punto de vista da competencia"* promovido polo Tribunal Galego de Defensa da Competencia sinala que "Desde o punto de vista da competencia, a demanda de servizos funerarios presenta dúas características particulares: a súa vinculación xeográfica ao ámbito local e as circunstancias que concorren no momento da contratación, que orixinan un grave problema de información asimétrica"⁹. Igualmente, o Informe sobre *"O uso do tanatorio e os seus efectos sobre a competencia nos servizos funerarios"* da Autoridade Catalá da Competencia de xullo de 2016, afirma que "En canto á dimensión xeográfica do mercado, hai que ter presente que o mercado dos servizos funerarios tradicionalmente foi definido polas autoridades de competencia como de ámbito local"¹⁰. Por último, o estudo sobre *"O sector funerario na Comunidade Autónoma de Euskadi"* elaborado polo Servizo Vasco de Defensa da Competencia de outubro 2010 tamén o carácter local como característica da demanda deste sector¹¹.

viii) En condicións normais, a demanda de servizos funerarios é constante e previsible porque depende das defuncións dos habitantes do municipio e estas son similares, ano tras ano¹².

7 "A satisfacción das necesidades do consumidor require acudir a un provedor local, sen que caiba contratar a empresas que non se atopan xeograficamente próximas ao lugar do falecemento (...) a opción por unha empresa que non sexa local pode suscitar problemas á hora de contratar algunhas prestacións no lugar de destino final dos restos (esencialmente o velorio), co que parece aconsellable elixir de antemán a empresa situada neste último lugar". MARCOS, F.; A economía funeraria: demanda e oferta no mercado de servizos funerarios en IE Working Paper 18/03, 28 de novembro de 2004, páx. 5.

8 *"Estudo sobre a competencia no sector dos servizos funerarios en Cataluña"*, Dirección Xeral de Defensa da Competencia, Departamento de Economía e Finanzas da Generalitat de Cataluña, 16 de marzo de 2007, páx. 6.

9 *"O sector de servizos funerarios en Galicia desde o punto de vista da competencia"* promovido polo Tribunal Galego de Defensa da Competencia de decembro 2008, páxina 4.

10 *"O uso do tanatorio e os seus efectos sobre a competencia nos servizos funerarios"* Autoridade Catalá da Competencia, xullo de 2016.

11 *"O sector funerario na Comunidade Autónoma de Euskadi"* Servizo Vasco de Defensa da Competencia, outubro 2010, páxina 22.

12 *"Estudo sobre a competencia no sector dos servizos funerarios en Cataluña"*, Dirección Xeral de Defensa da Competencia, Departamento de Economía e Finanzas da Generalitat de Cataluña, 16 de marzo de

ix) A demanda dos servizos funerarios atópase intermediada polas empresas aseguradoras. No mercado español -e moi significativamente, o galego-, a prestación dos servizos funerarios está estreitamente relacionada co mercado conexo dos seguros de deceso¹³. Como consecuencia do anterior, os principais clientes das empresas funerarias son as compañías aseguradoras, que operan no mercado dos servizos funerarios de dúas formas: contratando servizos funerarios para os seus asegurados ou participando en empresas funerarias. De feito, as principais compañías do sector de seguros de deceso do noso país interveñen no mercado de prestación de servizos funerarios, ben directamente ou a través de filiais, nun crecente proceso de integración vertical das compañías aseguradoras no sector funerario.

A OFERTA DE SERVIZOS FUNERARIOS

Seguindo novamente a práctica consolidada en numerosas resolucións pronunciadas polas diversas Autoridades de competencia integrantes do denominado Sistema español de defensa da competencia¹⁴ e os estudos sobre o sector realizados polas Autoridades de competencia autonómicas¹⁵ cabe destacar, coas excepcións xa aludidas pola situación de pandemia, os seguintes trazos distintivos da oferta de servizos funerarios:

i) Opera nun mercado en que a demanda está garantida, en certa medida predicible e, no caso galego, de carácter levemente crecente¹⁶.

2007, páx. 5.

13 Consonte o informe "*Situación do sector funerario en España en 2021*" elaborado por Funos unha particularidade de España, única no mundo, é a importancia do seguro de decesos. <https://funos.es/informes-e-estudios/situacion-do-sector-funerario-en-espana-2021> Consonte o Informe de UNESPA "*O seguro de decesos en 2020*" ao peche de 2020, o seguro de decesos daba cobertura a 22.083.286 españois, o que supón o 46,6% da poboación; unha porcentaxe que se mostraba estable e, mesmo, suavemente crecente, nos últimos anos. Con cifras 2020, a maior taxa de capilaridade provincial deuse en Cádiz, con case un 79%; seguida de Ávila (77,9%) e a presenza máis baixa verificouse en Melilla (16,53%), Soria (18,92%), Huesca (21,275) e Baleares (21,90%). Na provincia de Pontevedra esa porcentaxe é do 54,50%. <https://www.unespa.es/main-files/uploads/2021/05/O-seguro-de-decesos-en-2020-FINAL.pdf>

14 Vid. Resolución do Consello da Axencia de Defensa da Competencia de Andalucía, n.º S/05/2018, Tanatorios Belalcázar, do 1 de xuño de 2018.

15 Entre eles o *O sector funerario na Comunidade Autónoma de Euskadi*" Servizo Vasco de Defensa da Competencia, outubro 2010, e o "*O sector de servizos funerarios en Galicia desde o punto de vista da competencia*" promovido polo Tribunal Galego de Defensa da Competencia, decembro 2008, xa citados.

ii) Require de autorización para determinadas actividades funerarias¹⁷ estando sometidas as empresas deste sector a unha regulación particularmente esixente¹⁸.

iii) En consonancia co sinalado para a demanda, a oferta de servizos funerarios tende a ser de carácter local¹⁹, non só pola natureza das prestacións ou as esixencias da demanda, senón tamén pola imposibilidade de que o provedor de moitos destes servizos se atope nun lugar afastado (por exemplo, transporte, lápidas, entre outros). Con todo, na actualidade, a incorporación de grandes empresas funerarias multinacionais e a difusión de acordos de asociación e de agrupación de empresas, permite que o ámbito territorial no que operen sexa moito máis amplo.

iv) Existe unha tendencia tanto á integración das distintas prestacións funerarias, como á integración vertical dos mercados.

As empresas funerarias tenden a prover as distintas prestacións de forma integral, ben por si mesmas, ben coordinando as de varios provedores a modo de único oferente. Este feito non impide recoñecer a existencia de múltiples operadores de ámbito local que contribúen a incrementar a oferta e que son os demandados polos usuarios en moitos casos por motivacións puramente persoais baseadas na confianza.

Como se veu sinalando ao expoñer estas características como as que basicamente definen o sector dos servizos funerarios desde a perspectiva da oferta, esta particular tendencia na forma de prestación de servizos funerarios favorece aos procesos de integración vertical, incorporando baixo unha mesma empresa provedores de distintos servizos, ao resultar neste ámbito moi beneficiosas as economías de escala. Obsérvanse xeralmente neste sector ata **catro tipos de integración vertical** dependendo da interacción existente entre axentes que operan en mercados conexos e/ou vinculados:

16 "O sector de servizos funerarios en Galicia desde o punto de vista da competencia" promovido polo Tribunal Galego de Defensa da Competencia, decembro 2008, p. 31.

17 "O sector funerario na Comunidade Autónoma de Euskadi" Servizo Vasco de Defensa da Competencia, outubro 2010, páx. 23.

18 "O sector de servizos funerarios en Galicia desde o punto de vista da competencia" promovido polo Tribunal Galego de Defensa da Competencia, decembro 2008, p. 31 e "O sector funerario na Comunidade Autónoma de Euskadi" Servizo Vasco de Defensa da Competencia, outubro 2010, páx. 23.

19 "O sector funerario na Comunidade Autónoma de Euskadi" Servizo Vasco de Defensa da Competencia, outubro 2010, páx. 23.

aseguradoras-funerarias, cemiterio-funerarias, hospitais e/ou xeriátricos-funerarias e funerarias-tanatorios.

É neste aspecto da integración vertical onde se detectaron máis infraccións á normativa de competencia. Especialmente nos supostos en que a titularidade dun tanatorio utilízase, de forma ilexítima, como medio para ampliar a clientela das empresas funerarias titulares dese tanatorio ou para dificultar e mesmo impedir, o acceso a esta instalación a competidores de servizos funerarios que non dispoñen de tanatorio propio ou vinculado.

v) Así mesmo, o sector de servizos funerarios caracterízase por unha oferta atomizada, configurada maioritariamente por pequenas e medianas empresas. Así, no ámbito español, a oferta procede fundamentalmente de pequenas e medianas empresas, de carácter familiar que na maioría dos casos unicamente operan nunha contorna xeográfica limitada, municipal ou provincial. Con todo, como xa apuntamos, cabe destacar o significativo cambio estrutural que está experimentado este sector, motivado pola tendencia á concentración horizontal, cara a empresas cada vez de maiores dimensións e de maior radio de actuación.

vi) A oferta de servizos varía ao longo do tempo co fin de adaptarse ás novas tendencias en materia funeraria, e ás novas tendencias no mercado como son a crecente utilización do servizo de tanatorio ou, en mercados conexos, o incremento da cremación fronte á inhumación. Xa que logo se aprecia un proceso de modernización no sector, mediante elevados investimentos en equipamentos e infraestruturas, o que favoreceu a dispoñibilidade de tanatorios nos municipios de maior tamaño; a maioría deles, de titularidade privada, mentres que a maior parte dos tanatorios de titularidade municipal son xestionados a través de concesións.

vii) Malia a liberalización dos servizos funerarios, a oferta está influenciada por unha elevada presenza do sector público municipal na actividade, dado que os Concellos interveñen no mercado funerario, principalmente, a través da construción e explotación de tanatorios. Así, a iniciativa pública na prestación destes servizos pode producirse directamente ou, como vén sendo máis habitual, de forma indirecta, a través de

concesións administrativas ou sociedades mercantís de titularidade integramente municipal e sociedades mixtas.

viii) O prezo non adoita ser unha variable determinante, senón que a demanda está condicionada por outros factores máis relevante: tradición, confianza, emprazamento, tempo escaso para a contratación do servizo, descoñecemento dos servizos e xestións a realizar, características do servizo... Un dos problemas máis significativos do sector dos servizos funerarios é a falta de transparencia de prezos, xa que o consumidor descoñece que prezos son os habituais, non conta con referencias que lle permitan decidir en base ao prezo."

3.1.- Mercados de produto

Mercado de servizos funerarios.

Aínda que carecen de definición legal expresa, seguindo a noción doutrinal comunmente aceptada polas Autoridades da competencia²⁰ o mercado de servizos funerarios, nun sentido amplo, comprende todas aquelas actividades que se realizan desde que se produce a defunción dunha persoa ata o momento da súa inhumación ou incineración.

SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA está presente, como sinala a SUBDIC, no mercado de servizos funerarios. A empresa SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA é unha cooperativa de consumidores e usuarios que ten entre os seus obxectivos a contratación dos servizos de pompas fúnebres nos termos mais vantaxosos para os seus socios e os seus familiares que con eles convivan.

As cooperativas que ofrecen servizos funerarios aparecen nos anos 40 do século pasado en Canadá, concretamente en Quebec, sendo o número de membros dalgunha desas cooperativas superior aos 150.000 socios. Noutros países como Inglaterra e Suecia, o número de persoas que

20 Informe do extinto Tribunal de Defensa da Competencia sobre a concentración C-85/04, INTUR/Euro Stewart; Informes do extinto Servizo de Defensa da Competencia económica N-04045 INTUR/SCI SPAIN e N-04046 INTUR/EURO STEWART; Resolución da Comisión Nacional da Competencia do 3 de marzo de 2009, Funerarias de Baleares, Expdte. 650/08; Estudos sobre o sector da Dirección Xeral de Defensa da Competencia da Generalitat de Cataluña de 2007, do Tribunal Galego de Defensa da Competencia de 2008 e do Servizo Vasco de Defensa da Competencia de 2010; Resolución do Consello de Defensa da Competencia de Andalucía Expediente S/12/2015 Tanatorio Pedrera do 16 de decembro de 2015.

son socias deste tipo de cooperativas supón unha porcentaxe superior ao 3% da poboación²¹. Estas cooperativas nacen coa finalidade de abaratar os custos dos servizos funerarios aos seus socios, e así se sinala que "na última edición do estudo *Marcheille funéraire au Québec*, coñeceuse que os usuarios da rede de cooperativas funerarias gastaran de media CAD\$ 3.677 polo servizo funerario, no ano 2004, mentres que en xeral os quebequeses gastaban CAD\$ 5.698 e os canadenses doutras provincias CAD\$ 6.325" e afirmase que quen utiliza os servizos funerarios das cooperativas obteñen un aforro de CAD\$ 1.500 a CAD\$ 2.000²². Alain Leclerc director xeneral da Federación de cooperativas funerarias de Quebec (FCFQ), que agrupa a 25 funerarias, afirmou que "O prezo medio dun funeral en Quebec é duns 5.600 \$, mentres que é inferior a 4.000 \$ para as cooperativas," e que "O aforro representa facilmente entre 1.500 e 2.000 dólares para quen utiliza os servizos dunha cooperativa. En total, os nosos socios aforran uns 14 millóns de dólares ao ano."²³

A Cooperativa, conforme o disposto no art. 1 da Lei 5/1998, do 18 de decembro, de Cooperativas de Galicia "(...) é unha sociedade de capital variable que, con estrutura e xestión democrática, en réxime de libre adhesión e baixa voluntaria, desenvolve unha empresa de propiedade conxunta, a través do exercicio de actividades socioeconómicas, para prestar servizos e satisfacer necesidades e aspiracións dos seus socios,(...)". O art. 114. da referida lei dispón que son cooperativas de consumidores ou consumidoras e usuarios ou usuarias aquelas que teñen por obxecto procurar bens e servizos para o consumo das súas persoas socias e das persoas que convivan coas mesmas e que a subministración de bens e servizos da cooperativa aos seus socios terá a consideración de operacións societarias internas.

SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA presente no mercado de servizos funerarios ten por finalidade, como sinalan os seus Estatutos no art. 4, procurar bens e servizos relacionados con pompas fúnebres para os seus socios e para os familiares que con eles convivan e para iso estes servizos contrataranse nos termos máis vantaxosos coas correspondentes pólizas de decesos que se atopan no mercado de seguros, describindo no referido artigo os servizos que poden constituír a título de exemplo.

21 "A achega das cooperativas funerarias para construír un mundo mellor", 1º Encontro internacional de cooperativas e mutuais funerarias. IRECUS, 2012.

22 "A achega das..." op. cit., p. 8.

23 http://www.desjardins.com/fr/a_propos/publications/financespersonnelles/v48-n5cooperativement.pdf

Mercado de seguro de decesos

Como vimos o seguro de deceso é unha categoría de seguro de non vida que cobre os gastos derivados do enterro/incineración do asegurado e que, en función da póliza contratada, pode incluír outras coberturas vinculadas ao servizo funerario. Trátase, por tanto, dun seguro de prestación de servizos. SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA ten por obxecto a prestación dos servizos relacionados con pompas fúnebres aos seus socios así como aos familiares que con eles convivan. O seguro de deceso constitúe un mercado de produto separado doutras modalidades de seguro de non vida e está verticalmente relacionado cos mercados identificados no sector funerario, debido a que a demanda da prestación de servizos funerarios está parcialmente intermediada polas compañías de seguros que ofrecen seguros de deceso, segundo se describirá posteriormente²⁴.

Hai que ter en conta que o art. 106 quáter da Lei 50/1980, do 8 de outubro, de Contrato de Seguro dispón que nos seguros de asistencia sanitaria, dependencia e de decesos, as entidades aseguradoras teñen que garantir aos asegurados a liberdade de elección do prestador do servizo, dentro dos límites e condicións establecidos no contrato.

3.2.- Mercado xeográfico.

Como sinala a SUBDIC, con independencia do ámbito nacional que, con carácter xeral, teñen os seguros de vida e non vida, a maior parte dos precedentes consideraron que os seguros de deceso teñen un ámbito xeográfico máis reducido que o nacional, dada a relevancia que ten a presenza física provincial das aseguradoras como factor importante de atención aos clientes e na captación de novos asegurados. Normalmente, as entidades que cobren os seguros de deceso están constituídas por entidades verticalmente integradas con empresas prestadoras de servizos de funerarias²⁵.

Aínda que sinala a SUBDIC que "(...) toda vez que o deceso se produce no termo municipal de Camariñas, procede establecer un mercado xeográfico local, pois é neste ámbito onde se van prestar os servizos fisicamente. Tendo isto presente, podemos falar de sustituibilidade do servizo obxecto de litis. Sinala a SUBDIC que na devandita zona pódese falar de tres funerarias,

24 Informe e Proposta de Resolución en Segunda Fase Expediente C/1086/19 Santa Lucia/Funespaña

25 Informe e Proposta de Resolución en Segunda Fase Expediente C/1086/19 Santa Lucia/Funespaña

con establecementos abertos ao público na zona onde residen a maioría dos cooperativistas: a funeraria Grupo Bergantiños Ponte do Porto, a funeraria San Antonio e a funeraria San Vicente” hai que destacar que SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA dispón nos seus estatutos que o seu ámbito territorial é a provincia da Coruña, anque a súa actividade céntrase no ámbito comarcal de Camariñas na medida que, como sinalamos noutras resolucións²⁶ e afirmaron outras autoridades de competencia²⁷ a preferencia dos usuarios de servizos funerarios oríéntase cara unha asistencia próxima e menor tempo de desprazamento posible polo que ten un carácter local. Polo que se refire aos tribunais españois hai que referirse ás sentencias do Tribunal Supremo do 9 de decembro de 2016 ²⁸ e a do 10 de decembro de 2019²⁹ que ratifican o carácter local deste mercado. Por último esta mesma conclusión recóllese en todos os estudos sobre o mercado de servizos funerarios realizados polas autoridades autonómicas de competencia como son:

- a) o “Estudo sobre a competencia no sector dos servizos funerarios en Cataluña”, o mercado de servizos funerarios convértese, na maioría dos casos, nun mercado xeográfico de ámbito municipal³⁰.
- b) o estudo “O sector de servizos funerarios en Galicia desde o punto de vista da competencia” promovido polo Tribunal Galego de Defensa da Competencia sinala que “Desde o punto de vista da competencia, a demanda de servizos funerarios presenta dúas características particulares: a súa vinculación xeográfica ao ámbito local e as circunstancias que concorren no momento da contratación, que orixinan un grave problema de información asimétrica”³¹.
- c) o Informe sobre “O uso do tanatorio e os seus efectos sobre a competencia nos servizos funerarios” da Autoridade Catalá da Competencia afirma que “En canto á dimensión xeográfica do mercado, hai que ter presente que o mercado dos servizos

26 Resolución do 16 de decembro de 2022, R 4/2002, Tanatorio de Poio

27 Resolución do CDCA do 1 de outubro de 2014, S/15/2014, TANATORIOS DE HUELVA S.L; Resolución da Sala de Competencia da CNMC do 12 de setembro de 2017, no expediente SAMAD/12/10, TANATORIOS COSLADA; Resolución do 26 de setembro de 2022 Resolución 341-SAN-2020 Tanatorios de Guipúscoa

28 Sentencia TS 2567/2016

29 Sentencia TS 4085/2019

30 “Estudo sobre a competencia no sector dos servizos funerarios en Cataluña”, Dirección Xeral de Defensa da Competencia, Departamento de Economía e Finanzas da Generalitat de Cataluña, 16 de marzo de 2007, páx. 6

31 “O sector de servizos funerarios en Galicia desde o punto de vista da competencia” promovido polo Tribunal Galego de Defensa da Competencia de decembro 2008, páxina 4.

funerarios tradicionalmente foi definido polas autoridades de competencia como de ámbito local”³².

d) o estudo sobre “O sector funerario na Comunidade Autónoma de Euskadi” elaborado polo Servizo Vasco de Defensa da Competencia de outubro 2010 tamén o carácter local como característica da demanda deste sector³³

4. FUNDAMENTOS DE DEREITO

4.1. Competencia para Resolver

Con carácter preliminar é preciso destacar que conforme ao artigo 26.1 dos Estatutos do Instituto Galego do Consumo e da Competencia, aprobados polo Decreto 118/2016, de 4 de agosto, a Comisión Galega da Competencia, como órgano colexiado independente, adscrito ao Instituto Galego do Consumo e da Competencia, é a encargada, da aplicación na Comunidade Autónoma de Galicia da Lei 15/2007, do 3 de xullo, de defensa da competencia, segundo os criterios establecidos pola Lei 1/2002, do 21 de febreiro, de coordinación de competencias entre o Estado e as comunidades autónomas en materia de defensa da competencia. Así mesmo o art. 26.2 a) dos mesmos sinala que “lle corresponden á Comisión Galega da Competencia as seguintes funcións: a) Instruír e resolver expedientes sobre condutas prohibidas pola Lei de defensa da competencia e de control de axudas públicas.”

O art. 33 dos referidos Estatutos dispón que:

“1. O Pleno da Comisión Galega da Competencia é o órgano colexiado de decisión en relación coas funcións da comisión en materia de competencia previstas no presente decreto.

2. En particular, o Pleno da Comisión Galega da Competencia é o órgano competente para:

(...)

b) Resolver, por proposta da Subdirección Xeral de Investigación, os procedementos sobre condutas prohibidas polos artigos 1, 2 e 3 da Lei 15/2007, do 3 de xullo, de defensa

³² “O uso do tanatorio e os seus efectos sobre a competencia nos servizos funerarios” Autoridade Catalá da Competencia, xullo de 2016.

³³ “O sector funerario na Comunidade Autónoma de Euskadi” Servizo Vasco de Defensa da Competencia, outubro 2010, páxina 22

da competencia, consonte as previsións contidas no presente decreto:, incluída a aplicación do sistema de clemencia dos artigos 65 e 66 da mesma lei e a súa normativa de desenvolvemento.”

4.2.- Obxecto da resolución e proposta do órgano instrutor

O Pleno da CGC debe resolver se concorren os requisitos para acordar a non incoación e o arquivo das actuacións de conformidade co previsto no artigo 49.3 da LDC.

O artigo 49.3 da LDC dispón que o Consello (no noso caso o Pleno), a proposta da Dirección de Investigación (neste caso a proposta da SUBDIC), poderá acordar non incoar procedemento sancionador pola presunta realización das condutas prohibidas nos artigos 1, 2 e 3 da citada Lei e, en consecuencia, o arquivo das actuacións realizadas pola SUBDIC cando considere que non hai indicios de infracción.

O artigo 25.1 do RDC, en canto á iniciación do procedemento sancionador, dispón que se fará sempre de oficio pola SUBDIC, en virtude de propia iniciativa, por denuncia ou a iniciativa do Consello da Comisión Nacional da Competencia (no noso caso o Pleno da CGC). O número 5 deste precepto regulamentario engade que a formulación en forma dunha denuncia non vincula á SUBDIC para iniciar un procedemento sancionador, e que a resolución do Pleno de arquivo das actuacións debe indicar os motivos polos que non procede a incoación do procedemento conforme ao artigo 49 da LDC, que se comunicará ao denunciante.

O 1 de xullo de 2025, a SUBDIC remitiu proposta ao Pleno da CGC. No devandito documento propoñíase o arquivo das actuacións sen incoación pola inexistencia de indicios de infracción da LDC, todo iso co seguinte tenor literal:

“Polo exposto e, sen prexuízo de que poida aparecer outra información adicional que permita unha nova valoración e reconsiderar os elementos dos que se ten coñecemento, esta SUBDIC, propón poñer fin ao expediente propoñendo o arquivo, sen incoación, xa que non se aprecia á vista dos feitos denunciados que estes vulneren ningún dos preceptos da lei 15/2007 indicados.”

4.3.- Cuestión previa. Caducidade alegada

No seu escrito do 5 de xuño de 2025 afirma a empresa denunciada que "O expediente informativo iniciado por denuncia do 14 de febreiro de 2023 caducou, pois transcorreron mais de 18 meses desde a súa iniciación, excedendo do prazo fixado para a súa tramitación, debendo ser arquivado de antemán". Alega que o art. 36 da LDC vixente no momento da denuncia dispoñía que o prazo máximo "para pronunciar e notificar a resolución que poña fin ao procedemento sancionador por condutas restritivas da competencia será de dezaioito meses contados desde a data do acordo de incoación do mesmo e a súa distribución entre as fases de instrución e resolución fixarase regulamentariamente".

Debemos aclarar que, como o propio precepto sinala, o *dies a quo* para o computo dos 18 meses previstos no texto do art. 36.1 da LDC vixente nese momento é o da incoación do expediente sancionador, incoación que neste procedemento non se acordou pola SUBDIC, de tal maneira que nin sequera se iniciou o cómputo deses 18 meses. Neste sentido o Tribunal Supremo manifestou claramente este principio en numerosas sentenzas, entre elas a sentenza do 26 de xuño de 2017 na que declara no seu Fundamento de Dereito Sétimo:

"É doutrina moi reiterada desta sala, na materia específica que nos ocupa de expedientes sancionadores seguidos pola CNMC por condutas contrarias á Lei de Defensa da Competencia, que o día inicial para o cómputo do prazo de caducidade é a data de incoación do procedemento sancionador, non a data de comezo da información reservada.

Neste sentido, a sentenza desta sala do 26 de decembro de 2007 (recurso 1907/2005), lembra que o procedemento sancionador propiamente é o único suxeito ás esixencias de caducidade da LDC, sen que sexa admisible que a duración da fase preliminar á incoación do expediente sexa acumulable aos prazos sinalados pola LDC para o procedemento.

En igual sentido, as sentenzas desta sala do 14 de xuño de 2013 (recurso 3568/2010) e 30 de setembro de 2014 (recurso 4327/2011), reiteran que o día inicial do cómputo do

prazo de caducidade é a data de incoación do procedemento sancionador, e que o instituto da caducidade non é aplicable á fase preliminar de investigación.

En canto á "información reservada" anterior á incoación do procedemento sancionador, que a parte recorrente quere incluír no cómputo da caducidade, na nosa sentenza con data de 24 de novembro de 2014 (recurso 4816/2011) indicamos que dita información reservada ten a súa propia regulación legal no artigo 36.3 da Lei 16/1989 e no artigo 49.2 da Lei 15/2007, como fase previa á iniciación do expediente sancionador, onde non queda suxeita a prazos de caducidade"³⁴

O art. 49.2 da LDC dispón que ante a noticia da posible existencia dunha infracción, a Dirección de Investigación (no noso caso a SUBDIC) poderá realizar unha información reservada, mesmo con investigación domiciliaria das empresas implicadas, co fin de determinar con carácter preliminar se concorren as circunstancias que xustifiquen a incoación do expediente sancionador, sen acoutar a súa duración³⁵. Neste expediente a SUBDIC, como consta nesta Resolución, acordou iniciar unha información reservada para determinar se existían indicios racionais de actuación anticompetitiva, efectuando para iso numerosos requirimentos á empresa denunciada. A finalidade desta información reservada, como xa cualificou o antigo Tribunal de Defensa da Competencia era a de "(...) evitar a apertura dun expediente sancionador e a comparecencia no mesmo das persoas denunciadas cando os feitos que se denuncian non veñen referendados por algún principio de proba que fundamente a súa verosimilitude; ou cando, aínda que tales feitos fosen certos, non atoparían encaixe nos tipos de infracción da LDC"³⁶

Rexéitase por tanto a existencia de caducidade na tramitación da información reservada.

4.4.- Valoración do Pleno

34 Sentencia do TS do 26 de xuño de 2027, ECLI:É:TS:2017:2483

35 A xurisprudencia da Audiencia Nacional e do Tribunal Supremo sostén que esta Información reservada non está suxeita a prazos de caducidade. Así a xa citada sentenza do TS do 26 de xuño de 2027 e a sentenza da AN do 7 de decembro de 2022, ECLI:É:AN:2022:6039

36 Resolución do TDC do 28 de xaneiro de 1999, Expte. r 305/98 Distribuidora Prensa Asturiana.

Este Pleno debe valorar, sobre a base da información reservada instruída pola SUBDIC, se os feitos denunciados por CIRIACO GONZÁLEZ, S.L. que son os de non ofrecer SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA ás súas cooperativistas diferentes alternativas de servizos funerarios entre os que poder elixir senón que impoñería unha soa opción supoñen indicios de infracción dos artigos da LDC. Afírmase tamén no escrito de denuncia que a sociedade cooperativa chegara case a prohibir aos seus socios que contratasen por si mesmos os servizos de deceso e tamén denuncia que a sociedade cooperativa queda cunha parte da suma económica que debería percibir o socio en caso.

CIRIACO GONZÁLEZ, S.L. non sinala na súa denuncia qué preceptos ou prohibicións das contidas na LDC resultan infrinxidas pola conduta que é obxecto da denuncia. Do seu contido, a SUBDIC deduce que o que se dilucida neste expediente de actuacións reservadas ou previas é se a sociedade cooperativa abusa dunha suposta posición de dominio na imposición da empresa que prestaría os servizos funerarios. É dicir, se tales condutas vulneran a prohibición de abuso de posición de dominio do art. da LDC.

Este Pleno para os efectos de non excluír, como fai a SUBDIC, a infracción de ningún dos preceptos da LDC examinará a conduta denunciada coa documentación achegada por CIRIACO GONZÁLEZ, S.L., a requirida durante información reservada e achegada por SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA e analizará se encaixa nos tipos da LDC.

4.4.1.- Sobre a inexistencia de indicios de condutas colusorias.

O art. 1 LDC prohibe as condutas colusorias, consistentes en acordos, decisións ou recomendacións colectivas, ou prácticas concertadas ou conscientemente paralelas, que teñan por obxecto, produza ou poida producir o efecto de impedir, restrinxir ou falsear a competencia en todo ou parte do mercado nacional.

Para incoar un expediente sancionador por infracción deste art. 1 LDC é necesario que existan polo menos indicios ou ben dun acordo ou ben dunha práctica concertada ou conscientemente paralela no que os operadores, de forma dolosa ou negligente, concerten seguir unha determinada estratexia competitiva no mercado afectado.

No presente caso, este Pleno non observa que se producira ningún tipo de acordo ou unha coordinación paralela entre empresas no mercado que puidese constituír unha infracción do art. 1 LDC, xa que o que se denuncia e se acredita da información reservada instruída pola SUBDIC é que estamos en presenza dunha decisión adoptada no marco das regras de funcionamento interno dunha sociedade cooperativa polo que, en todo caso, a conduta denunciada deberá ser analizada no ámbito dun posible abuso de posición de domino, tal como se realizará no seguinte apartado.

4.4.2.- Sobre a inexistencia de indicios de abuso de posición dominante

4.4.2.1. Principios

O art. 2 da LDC castiga o abuso da posición de dominio que, entre outros supostos, consista na imposición, de forma directa ou indirecta, de prezos ou outras condicións comerciais ou de servizos non equitativos.

Aínda que o art. 2 da LDC non define o que é posición de dominio, esta foise definindo en numerosas resolucións das autoridades de competencia³⁷ seguindo a xurisprudencia comunitaria³⁸. A CNMC na súa Resolución do 29 de xullo de 2024³⁹ defínea como:

“(…) a situación de poder económico en que se atopa unha empresa e que lle permite impedir que exista unha competencia efectiva no mercado de referencia, conferíndolle a posibilidade de comportarse cun grao apreciable de independencia fronte aos seus competidores, os seus clientes e, en último termo, os consumidores”

O Tribunal de Xustiza na súa sentenza do 9 de novembro de 1983 definiu o que se debe de entender como a posición dominante prevista no actual art. 102 do TFUE ao considerar como tal:

37 Resolución do Tribunal de Defensa da Competencias (TDC) do 2 de marzo de 1992, Expediente 393/91 Rand Xerox; Resolución TDC do 30 de setembro de 1999, Expediente Barcadi e Resolución TDC do 27 de xullo de 2020, Expediente Propiedade Intelectual Audiovisual, entre outras.

38 Sentenzas do Tribunal de Xustiza da UE United Brands C-27/76, Hoffman – A Roche C-85/76, Michelin, c-322/81 e Télémartketing, c-311/84.

39 Resolución do 29 de xullo de 2024 expediente S/0005/21 BOOKING.

“(…) unha situación de poder económico por parte dunha empresa que lle permita impedir o mantemento dunha competencia efectiva no mercado relevante, outorgándolle a posibilidade de figurar en boa medida de forma independente con respecto aos seus competidores, os seus clientes e, en última instancia, os consumidores en xeral”⁴⁰

A CNMC na súa recente Resolución do 30 de xullo de 2025 S/0011/23 EÓLICA DE ALFOZ declara que: “A posición dominante dun operador virá, por tanto, determinada pola facultade deste de manter, de forma significativa, un comportamento independente respecto das súas fontes de presión competitiva”

A posición dominante dun operador económico virá determinada, por tanto, pola capacidade deste de actuar nese mercado con independencia dos seus competidores e consumidores e de manter ese comportamento libre de calquera fonte de presión competitiva. Esta marxe de independencia fronte a competidores e clientes non ten que ser absoluto, senón que abonda con que sexa apreciable ou considerable ou como sinalou a sentenza do Tribunal de Xustiza das Comunidades Europeas no asunto United Brands en “(…) darlle a posibilidade de actuar en boa medida independentemente dos seus competidores, dos seus clientes e en definitiva dos consumidores”⁴¹.

O feito de que unha empresa exerza unha posición de dominio non é en si mesmo contrario ás normas de competencia, xa que o Dereito da competencia non prohíbe nin a posición de dominio nin sequera os monopolios, malia os custos sociais que estes poden implicar. O que persegue o Dereito da competencia é que quen posúe esa posición de poder de mercado, esa posición dominante, a empregue de forma abusiva en prexuízo dos consumidores e en dano do mercado.

40 Sentenza do TJUE do 9 de novembro de 1983 NV Nederlandsche Banden- Industrie-Michelin, asunto 322/81, apartado 30.

41 Sentenza do TJUE do 14 de febreiro de 1978 United Brands Company asunto 27/76, apartado 65

Á hora de determinar a posición de dominio dunha empresa, como sinalou a citada Comunicación da Comisión Europea⁴² “as cotas de mercado proporcionan unha primeira indicación útil para a Comisión no que respecta á estrutura do mercado e á importancia relativa das distintas empresas activas no mercado”. Con todo, tamén a Comisión Europea sinalou que non é o único criterio a ter en conta e que deben examinarse as condicións do mercado de referencia, e, en especial, a dinámica do mercado. Neste sentido a sentenza do TJUE do 14 de febreiro de 1978⁴³ xa sinalou que a posición de domino debe de analizarse á luz de diversos factores como poden ser, por exemplo, a estrutura do mercado, o número de competidores e as súas respectivas cotas, a existencia ou non de barreiras de entrada ou o poder de negociación, factores que, considerados illadamente, non serían necesariamente determinantes para considerar a posición de dominio dunha empresa, pero que axuda a corroborar a presunción de que unha elevada cota de mercado podería dar lugar a unha posición de dominio.

A CGC⁴⁴ sinalou que o poder de mercado é nalgúns ocasións inevitable, como pode suceder nos monopolios naturais, así como tamén nos monopolios legais. Noutras ocasións pode alcanzarse de maneira plenamente lexítima como consecuencia do propio éxito dun operador, pero iso non implica que esas empresas non teñan o deber de ter que seguir competindo nese mercado. Pero o que o lexislador non quere que suceda é que dispoñendo lexítimamente eses operadores deste poder de mercado realicen prácticas que poidan reputarse obxectivamente como abusivas. Xa que logo tanto, o lexislador europeo como o nacional que non quixeron prohibir a posición de dominio de determinados operadores, si quixeron que esas empresas que gozan desa posición de dominio asuman unha especial responsabilidade de tal maneira que no seu comportamento non utilicen ese poder de mercado para excluír aos competidores ou para obter uns beneficios que non obterían se o mercado fose competitivo, polo que incumbe á empresa que exerza esa posición de dominio unha especial responsabilidade de non impedir, co seu comportamento, o desenvolvemento dunha competencia efectiva e non falseada no mercado interior⁴⁵.

42 Apartado 13 da Comunicación da Comisión Europea “Orientacións sobre as prioridades de control da Comisión na súa aplicación do artigo 82 da Tratado CE á conduta excluínente abusiva das empresas dominantes”.

43 Sentenza do TJUE de 14 de febreiro de 1978 pronunciada no asunto 27/76, United Brands Company

44 Resolución da CGC do 16 de decembro de 2022 , 4/2022 -Tanatorio de Poio.

45 Sentenza do 9 de novembro de 1983, Michelin, C-322/81, apartado 57; sentenza do 2 de abril de 2009, France Télécom, C-202/07P, apartado 105; sentenza do 27 de marzo de 2012, Post Danmark, C-209/10, apartado 23; sentenza do 12 de xuño de 2014, Intel, C-286/09, apartado 205; sentenza do 6 de setembro de 2017, Intel, C-413/14, apartado 135; e sentenza do 25 de marzo de 2021, Slovak Telekom, C-165/19 P,

Para poder valorar unha posible existencia de indicios de infracción do art. 2 da LDC sería necesario que se cumprisen de maneira simultánea dúas condicións: i) que a entidade denunciada ocupe unha posición de dominio no mercado relevante, con capacidade para actuar de maneira independente respecto aos seus competidores, e ii) que a súa conduta poida cualificarse como abusiva.

4.4.2.2. Aplicación ao caso

Examinado o contido da información reservada instruída pola SUBDIC e consonte aos datos que nela constan dos servizos practicados nos sucesivos anos (de 2022 a 2024), pódese concluír que non existe ningunha situación de posición de dominio por parte da empresa SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA no mercado relevante.

No presente caso non resulta necesario facer unha maior análise sobre a posición de dominio da citada empresa ao non apreciarse, tal como se verá a continuación, a existencia dunha conduta abusiva por parte de SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA.

En relación coas afirmacións realizadas no escrito de denuncia e unha vez practicada a información reservada e os numerosos requirimentos de documentación á cooperativa denunciada, hai que aclarar o seguinte:

- a) En primeiro lugar hai que destacar que co escrito de denuncia non se achega proba que acredite que SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA impuxese aos seus socios unha soa opción para a elección de empresa que debería de prestar os servizos fúnebres. Tampouco se achega proba que acredite que a cooperativa incite e presione aos seus socios para que elixan unha opción que, en opinión do denunciante, non elixirían nunhas circunstancias diferentes. Tampouco achega proba que acredite que a cooperativa chegase "case a prohibir aos seus socios cooperativistas que estes contraten por si mesmos os servizos de decesos a terceiras ou cuartas

apartado 40. A nivel nacional, hai que citar a Sentenza do Tribunal Supremo 3175/2010 do 16 de xuño de 2010 e a Sentenza do Tribunal Supremo de 478/2011, do 10 de febreiro de 2011, entre outras.

entidades". Non existe tampouco denuncia de ningún socio da cooperativa sobre o tema nin escrito de socio da mesma que ratifique ou confirme ningunha destas graves afirmacións.

b) En canto á afirmación realizada no escrito de denuncia da subscripción por SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA dunha póliza de seguros coa entidade ASISTUR ASISTENCIA S.A. non achega proba diso e a denunciada sinala que non tivo ningún contrato de seguros coa empresa Asistur Asistencia Sociedade Anónima nin tampouco o tiña no momento de presentar a denuncia (14 de febreiro de 2023). Declara SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA que a póliza de decesos estaba contratada coa mercantil Helvetia Compañía Suíza de Seguros e Reaseguros Sociedade Anónima e achega documentación que o acredita.

c) Non acredita tampouco a denunciante CIRIACO GONZÁLEZ, S.L. a afirmación realizada no seu escrito de percibir a cooperativa 3.030,96 euros polo concepto de cantidade asegurada pola póliza. Non achega copia da póliza nin ningún outro medio para demostrar tal afirmación e dos audios achegados pola denunciante dita cantidade (3.030,96 euros) só se oe pronunciar á representante da denunciante que realiza a chamada e que di textualmente "(...) désteme un capital de 3.030 con 96", pero non se oe pronunciar referencia a esa cantidade ao interlocutor co que fala que, a demais, descoñécese quen é, xa que non se pode identificar na gravación.

Pola contra a empresa SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA informa que a compañía Helvetia, coa que existía o contrato, abonaba á cooperativa a cantidade de 2.875 euros por sinistro no ano 2021; 2.920 euros no ano 2022 e tamén 2.920 euros no ano 2023.

Como se aprecia na documentación que consta na información reservada os acordos que adopta esa empresa acreditan que ofrece aos seus socios un abanico de opcións na prestación de servizos de deceso, tal como se reflicte nas actas que se achegan e sinala a SUBDIC na súa Proposta de Arquivo do 1 de xullo de 2015.

a) Así a acta con data de 17 de decembro de 2022 dispón cales son as empresas funerarias elixidas para a prestación dos servizos aos socios, concedéndolles a estes a opción de percibir as contías que lles corresponderían para abonar á empresa funeraria que cada un deles desexe elixir. Mesmo se aproba por unanimidade o destino do capital sobranse de cada defunción.

b) Tamén informa que no exercicio do 2022, se produciron trinta e cinco falecementos encomendando SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA a dúas funerarias a prestación do servizo funerario; que durante o ano 2023 foron corenta e catro os decesos e tres as funerarias que presentaron servizos aos cooperativistas e que durante o ano 2024 esas tres funerarias encargáronse da asistencia aos falecidos (Escrito do 6 de novembro de 2024)

c) En distintas actas achegadas por SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA apúntase o procedemento de presentación de ofertas por parte das distintas compañías aseguradoras para os efectos de elixir a máis beneficiosa para os socios de acordo co propio obxecto da cooperativa.

d) A cooperativa acredita que non procedeu á construción de ningún tanatorio nin xestiona un como propio, polo que é un servizo que contrata a terceiros, pero concede a opción aos socios de percibir as cantidades e con iso abonar os custos dos servizos á empresa que elixan.

Trátase por tanto dunha cooperativa de consumidores e usuarios que presta aos seus socios bens e servizos relacionados con pompas fúnebres tanto aos socios como aos familiares que con eles convivan. Que para iso, e dentro do seu funcionamento ordinario e o cumprimento dos seus obxectivos, a cooperativa recibe as ofertas de distintas compañías aseguradoras e selecciona á que presenta as mellores coberturas para os socios así como o mellor prezo. Que eses acordos adóptanse polo Consello Reitor da cooperativa e reflíctense nas actas do mesmo . Que para a prestación dos servizos funerarios a cooperativa elixe a varias empresas funerarias concedendo a opción aos socios de escoller a unha empresa distinta. Que en todo caso, ben o socio optase pola empresa funeraria seleccionada pola cooperativa ou por outra empresa que o decida, a póliza cubrirá a mesma cantidade para gastos ata o límite acordado pola propia

cooperativa, xa que, como se acreditou por acordo da Asemblea Xeral Extraordinaria do 17 de decembro de 2022, a parte que excede do abonado á empresa funeraria (a elixida polo socio, xa sexa a seleccionada pola cooperativa ou outra que o decida) destinarase para fondos da cooperativa para atender aos gastos de administración da mesma e do local.

O anterior, pode considerarse unha conduta cooperativista razoable e non abusiva, ao estar xustificada pola propia finalidade que persegue unha cooperativa funeraria, e motivada no mantemento da propia actividade da cooperativa acordada por unanimidade dos socios asistentes á Asemblea Xeral. Este Pleno considera que non se demostrou unha actuación da cooperativa de imposición aos socios dos servizos de deceso en favor dunha determinada empresa nin que limitase aos socios a posibilidade de elección da devandita empresa nin menos que a cooperativa prohibise aos socios a contratación deses servizos por terceiros.

Desde o punto de vista da competencia, non se pode afirmar que esteamos nun suposto de abuso da posición de dominio no sentido do artigo 2 da LDC pois da documentación achegada non se infire que se estea obrigando aos socios para contratar os servizos dunha determinada funeraria, tal e como se alegaba na denuncia.

4.4.3.- Sobre a inexistencia de falseamento da libre competencia por actos desleais.

O artigo 3 LDC establece a prohibición de actos de competencia desleal que por falsear a libre competencia afecten o interese público. Para que un acto incorra na devandita prohibición será necesario que se cumpran requisitos de ser un acto de competencia desleal, que falsee a libre competencia e, ademais afecte ao interese público. No exame da concorrência destes requisitos a CGC considera que debería de ser analizado en primeiro lugar se a conduta afectaba ao interese público por falsear a competencia para a continuación, e só se se acredita tal afectación, debería analizarse se se trata dun acto de competencia desleal.

A existencia dunha conduta desleal que poidan desenvolver as empresas non leva consigo a necesaria afectación ao interese público, e sen este elemento do tipo non incorrería nunca a

empresa na infracción do art. 3 LDC. Así o lembrou esta CGC nas súas Resolucións do 8 de xullo de 2020⁴⁶ e do 11 de novembro de 2021⁴⁷ cando afirma que:

“Non sempre as condutas desleais que as empresas poidan desenvolver nas súas actuacións levan consigo a afectación ao interese público. Como sinala o TDC referíndose ao antigo art. 7 da LDC (actual art. 3 da Lei 15/2007) ese artigo non ten por obxecto reprimir calquera tipo de deslealdade nin protexer os intereses dos competidores prexudicados (Resolución do TDC do 31 de marzo de 1997 Expte. R 189/96 Resopal). Neste mesmo sentido a CGC na súa Resolución do 26 de decembro de 2019 (R 10/2019 Venda de prensa e revistas á marxe do distribuidor exclusivo) sinala que debe de diferenciarse entre as condutas que afecten aos intereses privados e as que afectan ao interese público.”

É evidente que neste caso non existe nin proba nin indicio algún de afectación ao interese público na actuación de SERVICIOS FÚNEBRES DE CAMARIÑAS, SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA, polo que non se produce a concorrencia dos elementos do tipo da infracción do art. 3 da LDC:

Á vista do exposto, non procede a incoación dun expediente sancionador polos feitos investigados ao non apreciarse indicio algún de infracción dos artigos 1, 2 e/ou 3 LDC e, en concreto, do artigo 2, abuso de posición dominante, que supoñan infracción algunha da Lei 15/2007, do 3 de xullo, de Defensa da Competencia, polo que o Pleno da Comisión Galega da Competencia:

RESOLVE

Primeiro.- Arquivar sen incoación o procedemento recolleito no Expediente: IR 6/2023 – SERVICIOS FÚNEBRES CAMARIÑAS

⁴⁶ Resolución da CGC do 8 de xullo de 2020, R 3/2020 – Arriva Noroeste S.L., (na actualidade Arriva Galicia)

⁴⁷ Resolución da CGC do 11 de novembro de 2021, R 3/2021, licitación Universidade de Vigo.

Segundo.- Comuníquese esta resolución á Subdirección de Investigación e aos interesados no expediente, facendo saber que a mesma pon fin a vía administrativa e que poden interpoñer contra ela recurso contencioso-administrativo ante a Sala do contencioso administrativo do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia no prazo de dous meses a contar desde a notificación.